

Bc. Tadeáš Baláček, *Klub československých turistů v Krkonoších v letech 1918-1938.*

Magisterská diplomová práce.

Ústav historických věd Fakulty filozofické Univerzity Pardubice.

Posudek vedoucího práce.

Dějiny turismu představují atraktivní téma nejen v rámci dějin každodennosti. V kontextu doby a multietnického rázu Českých zemí jsou těsně spojeny i s fenoménem nacionalismu. Jejich prostřednictvím lze upozornit na řadu obecnějších problémů přesahujících úzké regionální zaměření. V posledních letech také přibývá nových, zajímavých textů k dějinám turismu zaměřených na jednotlivé regiony (např. Jiří Glonek, *Na Jeseníky! O putování jesenickými horami, turistických bedekrech a mapách do roku 1945*, Olomouc 2019) nebo tematizujících výrazný nacionální aspekt turismu (Martin Pelc, *Umění putovat. Dějiny německých turistických spolků v českých zemích*, Brno 2009; Stanislav Holubec, „Na bitevní čáře“. *Česko-německé zápasy o Krkonoše 1890-1938*, in: *Moderní dějiny* 25/2, 2017, s. 1-38).

Diplomová práce Tadeáše Baláčka do této odborné literatury dobře zapadá. Navazuje na autorovu bakalářskou práci zaměřenou na činnost Klubu českých turistů v Krkonoších před 1. světovou válkou. Ta ukázala značný potenciál tématu pro další výzkum, neboť po vzniku samostatné Československé republiky byl rozvoj českého turismu v Krkonoších vnímán jako prestižní záležitost. „Dobytí hor“ českými turisty a pokoření dosud dominantního německého živilu se stalo cílem, k němuž se upnula aktivita Klubu československých turistů (KČST, dříve KČT). Soupeření mezi českými a německými organizacemi zintenzivnilo a získalo novou dynamiku. Diplomová práce to velmi dobře dokumentuje. Autor ukazuje různé formy národnostního boje, projevující se např. sporem o značení turistických tras (s. 30-31), jazykovými spory (kapitola 10) a bojkotem, který vůči sobě české a německé turistické organizace průběžně praktikovaly.

Pramenná základna, z níž autor vycházel, je zcela odpovídající zadání a pojetí práce. Autorovi se podařilo překonat úskalí v podobě dočasného uzavření archivů a knihoven během pandemie covid-19 a shromáždil reprezentativní vzorek zejména publikovaných pramenů české i německé provenience.

První polovina diplomové práce je koncipována obecněji. Popisuje historii KČT/KČST a jeho činnost v širších společenských souvislostech. Výklad má opodstatnění s ohledem na kontinuitu práce KČT a jeho ideových východisek. Exkurz o rozšíření působnosti KČT na Slovensku má rovněž své místo, neboť ukazuje transfer zkušeností z jiných regionů do způsobu práce KČT v Krkonoších.

Druhá polovina práce (od s. 71) se již zcela týká Krkonoš. T. Baláček se věnuje rovnoměrně všem klíčovým aspektům krkonošské turistiky s důrazem na zmíněný česko-německý „boj o hory“. Obě strany si Krkonoše přivlastňovaly („naše hory“) a opakovaně se ve své rétorice uchylovaly k válečným metaforám – hory se symbolicky staly „bitevní čarou“ oddělující české a německé etnikum. S ohledem na dlouhodobě napjaté česko-německé vztahy a nejrůznější ústrky a tiskové kampaně je velmi přínosný výklad o vzniku krkonošské

horské služby (kapitola 17). Autor dokazuje, že i přes různé třenice bylo možné najít styčné pole pro spolupráci v každodenním životě v horách. Bohužel vzhledem k politickému vývoji se jednalo o krátkodechou iniciativu.

Diplomová práce nevykazuje po obsahové stránce žádné zásadní slabiny. Uvítal bych propracovanější úvod i závěr, v nichž absentují jasně formulované otázky a odpovědi. Ty sice vyplývají z textu, ale úvod a závěr by měly být vzájemně lépe propojeny. Závěr svým stylem vyznívá spíše jako resumé. Zmínka o Šumavě je na tomto místě rušivá, závěrečné shrnutí by se mělo soustředit na Krkonoše.

Autor se nevyhnul několika drobným nepřesnostem. Většinou se jedná o nešťastné formulace, kdy zjevně správně míněná myšlenka došla zkreslení. Nejasná je formulace „překážkový běh na lyžích“ (s. 48), nepřesný je popis u obr. 5 na s. 50: závody sice organizoval plzeňský odbor KČST, ale nekonal se v Plzni, nýbrž na Šumavě, kde se Špičák nachází. Na straně 59 nesedí součet noclehů na studentských noclehárnách v roce 1919; na s. 88 došlo k záměně příjmení – Endlera za Erlebacha. Kozákov není hrad, pouze kopec (s. 115), název Česká republika je pro dobu I. Republiky nepřipustný (s. 128).

Na čtivě napsané práci je vidět autorovo zaujetí tématem. Škoda, že T. Baláček nevěnoval více pozornosti finální jazykové kontrole textu. Zůstalo v něm vcelku hodně překlepů, drobných jazykových chyb a zejména chyb v interpunkci. Tyto chyby jsou jediným výraznějším negativem diplomové práci.

Závěrečné hodnocení

K obsahové stránce práce prakticky nemám výhrad. Jsem přesvědčen, že autor k jednotlivým tématům a problémům přistoupil velmi zodpovědně a věnoval jim dostatečnou pozornost. Diplomová práce je velice povedeným příspěvkem k dějinám turismu, Krkonoš a česko-německých vztahů v éře I. Československé republiky. Navrhuji klasifikovat ji stupněm „B“ (výborně minus“).

Mgr. Zbyněk Vydra, Ph.D.
16. 8. 2021, Pardubice